

Фронтові та освітянські дороги Дем'яна Вознюка

Про бойові подвиги ветерана Великої Вітчизняної війни Дем'яна Петровича Вознюка можна написати не одну книгу. Тяжкими були його фронтові дороги. Усе ж, вели вони до Перемоги...

Уродженець села Юрковщина Новоград-Волинського району Житомирської області, а нині мешканець Корця Дем'ян Вознюк навчався у військовому училищі зенітної артилерії міста Баку. Закінчити цей навчальний заклад у строк Дем'яну Петровичу не судилося. Достроково, за рік, отримавши звання лейтенанта, доля закрутила його у вихрі воєнного лихоліття.

1941-го молодий лейтенант відбував військову службу в 337-й стрілецькій дивізії начальником артпостачання 623-го окремого зенітного артилерійського дивізіону в Астрахані і Сталінграді. Уже в грудні дивізія почала діяти в складі 6-ї армії на Південно-Західному фронті. До червня 1942-го - був заступником командира 418-ї окремої зенітної батареї, а згодом - офіцером зв'язку штаба дивізії.

Та яким би досвідченим і вправним не був військовий, на війні не обійтися без травм та людських втрат. Особливо тяжким для Д. Вознюка був прорив з оточення біля села Гусарівка, що на Харківщині. Отримавши поранення та контузію він потрапив до німецького полону. Перебував у таборах військовополонених Умані, Володимир-Волинського, Ченстохова (Польща), в Хамельбурзі (Німеччина). Змушений був піднімати економіку супротивників по війні - працювати на цегельно-черепичних заводах у Шелесі і Тухоршиці.

Идучи всупереч обставинам, відчайдушний та незламний духом Дем'ян Петрович зібрав навколо себе однодумців із Росії - Сергія Кузнецова та Петра Алексеєва. Разом наважилися на втечу із ворожого табору. Та спроба не принесла бажаного результату. Упіймані есесівцями на території

Чехословаччини, вони були відправлені до Празької тюрми. Потім - до концтабору німецького міста Заган, де довелося будувати оборонні споруди в Оляу.

Знали військовополонені, серед яких був і Дем'ян Вознюк, що після закінчення робіт їх мають знищити. Тож укотре наважився на втечу, яка знову не увінчалася успіхом. Попри це, спроба була недаремною, бо гарнізон словацької армії під керівництвом майора Весела здійснив напад на тюрму м. Ружомберка, куди їх направили, і звільнив полонених.

- Був сформований партизанський загін. Мене обрали командиром. У Низьких Татрах з'єдналися з десантною групою Беліка. Командував третім із чотирьох загонів партизанської бригади ім. Яношика. Брала участь у відомому Словацькому національному повстанні, багатьох боях проти німецьких загарбників до воз'єднання з частинами Радянської Армії у лютому 1945, - говорить у своїх спогадах ветеран.

Згодом Д. Вознюк перебував у штабі партизанського руху при Військраді 4-го Українського фронту і продовжував службу в 178-му окремому полку, а після закінчення війни - в 520-му полку в Тернополі. Отримав ордени: ім. Леніна, Вітчизняної війни I-II ступенів, «Знак Пошани», «За заслуги» III ст., Богдана Хмельницького III ст; 18 медалей та 5 державних нагород Чехії та Словаччини.

Після демобілізації з 1946 по 1956 роки ветеран війни трудився секретарем Райвиконкому, завідуючим районним відділом народної освіти в Зарічненському районі. Здобував педагогічну освіту в Рівненському та Житомирському

інститутах.

До Корця Дем'яна Вознюка теж привела освітянська стежка. З серпня 1956 до 1983 року він працював директором міської школи №1. Отримав почесне звання «Заслуженого учителя України», був відзначений Почесними Грамотами Президії Верховної Ради та Кабінету Міністрів України. Багато вдячних учнів досі згадують його науку.

Довгий час очолював Дем'ян Петрович і Раду ветеранської організації району, був головою цієї організації. Опікувався тими, хто, як і він, виборював мирне небо над головою для наступних поколінь. Нині він перебуває на заслуженому відпочинку.

... Живе у серцях людей пам'ять про безцінний подвиг тих, хто побував у пеклі крові та страждань. Рідшають із кожним роком ряди ветеранів. Ще менше їх доживе до наступного Дня Перемоги. А так хочеться щоб дожили всі...

Дянастасія Д. ПАМЧУК